

Çocuklar için Çıtır Çıtır Felsefe

Duyanı geren bir kelime vardır:

Felsefe... Siz ilgilenmeseniz bile çocuğunuz her gün "Bu iyi mi yoksa kötü mü", "Oğlanlarla kızlar arasında ne fark var" gibi felsefik sorular sorar. Cevap vermediğinizde peşinizi bırakmaz.

Buna hazırlıklı olmanızı sağlayacak kitaplar Türkiye'de: Çıtır Çıtır Felsefe. Fransa'da çok satan, Brigitte Labbe'nin yazdığı seri pek çok başlığı, 8-12 yaş arasındaki çocukların kavrayacağı bir dille anlatıyor. Kitapların başlıkları arasında "İyi ve Kötü", "Başarı ve Başarısızlık" ve "Ben ve Başkaları" var.

■ Çocuklar için felsefe, büyükler için olandan ne farklılık gösterir?

- Felsefe okumanın yaşı yoktur. Büyüklerle de küçüklerle de sorulanlar aynı. Küçükler söz konusu olunca sadece kavramlar dünyasında daha ihtiyatla dolanılıyor. Öykülemeye yalın bir dil, anlaşılır bir üslup kullanılıyor.

■ Aileler "felsefe" başlığını gördüğünde, bu kitapları çocuklarına okutmaktan çekinebilir mi?

- Biz yetişkinler belki de her şeyi bildiğimizi sandığımız için "felsefe"ye hiç bulaşmak istemiyoruz. Bu işi filozoflara bırakıyoruz. Oysa felsefe, peynir ekmeği misali gerekli zihnimize. Gündelik yaşamın yükü altında bunalan aileler soru soran çocuklarından çok çabuk korkuyorlar. Örneğin, "Herkes savaştan nefret ediyorsa, neden her yerde savaş var?" gibi sorular karşılaşmak tabii ki insanı bunaltabilir. Ama bu konuları, geçiştirmekle işin içinden çıkamazsınız. En iyisi, yemekten sonra "Savaş ve Barış" kitabını okumak. Böylece barışın doğal bir durum olmadığını, onu her gün yeniden kurmak ve korumak gerektiğini kavramasını sağlayabilirsiniz.

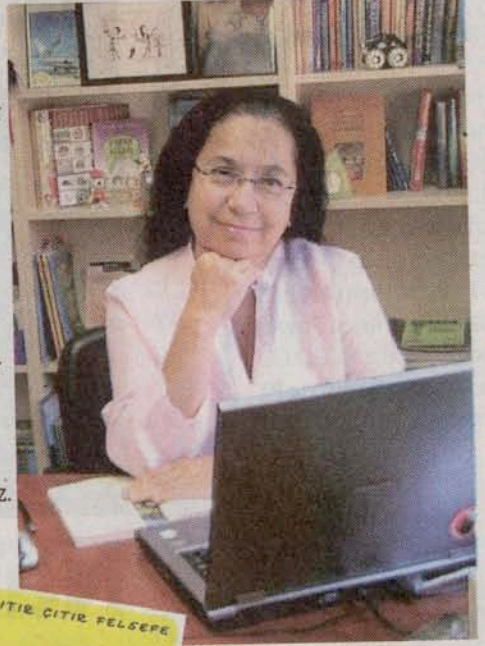
■ Bu serinin yine 8-12 yaşa hitap eden çocuk kitaplarından ne farklı var?

- Elbette, roman ya da şiir değil bu kitaplar. Ama öykücüklerle örülü, merak uyandırıcı, orijinal bir üslubu var.

■ Serideki kitapların belli bir okunma sırası var mı, ne önerirsiniz?

- Hiçbir sıra izlemeden okuyabilirsiniz.

■ "Oğlanlar ve Kızlar" da pek çok ailenin anlatmaya çekindiği başlıklar var. Bunları özellikle mi öne çıkardınız?

- Evet, kitap şöyle başlıyor: "Yeni doğmuş bir bebeğin kız mı, oğlan mı olduğunu daha ilk bakışta anlarsınız: Penis varsa erkek, vajinası varsa kızdır." Bundan doğal bir tanım var mı! Felsefenin ayıpla, ahlakçılıkla işi olmaz. Gerçeklerle ilgilenir. Otorite irdelenmeye hiç gelemmez, hemen yasak koyar. Anne babalar da bu gruptadır. Çocuğunun zekâsına yeterince güvenmez. Düşüncenin baskı altına alınamayacağını görmezden gelir ve en çok da yavruların çabuk büyümesinden korkar. Felsefe eğriyi doğruyu, iyiyi kötüyü tartışır ama kimseyi "kötü"ye sürüklemeyiz.

■ Çocukların, bu kitapları okurken anlamayacağı bölümler çıkabilir mi? Burada aileler nasıl yardımcı olmalı?

- Kimi kavramları içselleştirmek yer yer zor gelebilir. Ama "anlayamadım" diye kenara bırakan çocuğa rastlamadık. Karmaşık duygularını buluyorlar çıtır öykülerde. Yalnız olmadıklarını anladıklarından bir rahatlık duygusu veriyor bu... Yetişkinlere de şiddetle tavsiye ediyorum.

İNCEOĞLU